

**omgevingsdienst
HAAGLANDEN**

Bezoekadres
Zuid-Hollandplein 1
2596 AW Den Haag
Postadres
Postbus 14060
2501 GB Den Haag
T (070) 21 899 00
E info@odh.nl
I www.odh.nl

Gemeenschappelijke Regeling Beheer Grondwateronttrekking Delft
Noord
T.a.v. de heer A.P. Abbink Spaink
Postbus 3061
2601 DB DELFT

Datum 6 mei 2015	Uw Brief	Ons Kenmerk ODH-2015-00663991	Afdeling Toetsing & Vergunningverlening Milieu	Contactpersoon
Bijlage(n) 1	Uw Kenmerk	Zaaknummer 00351492	Team T&V Bodem, Grondwater & Ontgronding	Telefoonnummer

Betreft
Aanvraag om de op 16 september 1997, kenmerk DWM/143756 en de op 7 juni 2010, kenmerk PZH-2010-177411605, aan u verleende vergunningen te wijzigen. De wijziging betreft het gedeeltelijk verplaatsen van de grondwaterputten naar een locatie net buiten het DSM-terrein langs de Provincialeweg te Delft.

Email

Geachte heer Abbink Spaink,

Ingevolge de Algemene wet bestuursrecht zenden wij u de beschikking in het kader van de Waterwet met betrekking tot bovengenoemde inrichting.

Wij wijzen u op de mogelijkheid om in beroep te gaan tegen de beschikking en/of daartegen een verzoek tot het treffen van een voorlopige voorziening in te dienen.

De openbare kennisgeving van de beschikking is bekendgemaakt in de krant Delftse Post en Groot Rijswijk.

Afdeling Toetsing & Vergunningverlening Milieu
van de Omgevingsdienst Haaglanden

Bijlage(n): -beschikking ODH-2015-00004160

**omgevingsdienst
HAAGLANDEN**

Bezoekadres
Zuid-Hollandplein 1
2596 AW Den Haag
Postadres
Postbus 14060
2501 GB Den Haag
T (070) 21 899 00
E info@odh.nl
I www.odh.nl

Gemeenschappelijke Regeling Beheer Grondwateronttrekking
Delft Noord
T.a.v. de heer A.P. Abbink Spaink
Postbus 3061
2601 DB DELFT

Datum	Uw Brief	Ons Kenmerk	Afdeling	Contactpersoon
	3 juli 2014	ODH-2015-00004160	Toetsing & Vergunningverlening Milieu	I
- 6 MEI 2015				
Bijlage(n)	Uw Kenmerk	Zaaknummer	Team	Telefoonnummer
1	GR-20140034-u/1146284	00351492	T&V Bodem, Grondwater & Ontgronding	
Betreft				Email
Definitieve beschikking wijziging vergunning Waterwet Delft Noord				

BESLUIT genomen op **23 APR. 2015**

Onderwerp

Bij besluit van 16 september 1997, kenmerk DWM/143756, hebben Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland op grond van de Grondwaterwet (thans Waterwet) aan Gist-Brocades BV te Delft een vergunning verleend voor het onttrekken van grondwater ten behoeve van bedrijfs(koel)processen op het bedrijfsterrein van Gist-Brocades BV te Delft. Per 1 mei 2009 is de verantwoordelijkheid voor de onttrekking overgenomen door Gemeenschappelijke Regeling Beheer Grondwateronttrekking Delft Noord (Gemeenschappelijke Regeling) en staat de vergunning op naam van de Gemeenschappelijke Regeling geregistreerd.

Op 4 juli 2014 heeft de Gemeenschappelijke Regeling een wijziging van de vergunning aangevraagd. De aanvraag voor een wijziging van de vergunning heeft betrekking op het verplaatsen van een deel van de onttrekkingsputten (maximale onttrekkingscapaciteit 800 m³ grondwater per uur) naar een locatie net buiten het DSM-terrein, langs de Provincialeweg te Delft. De locatie is gelegen tussen het DSM-terrein en (zuidelijker) de Meeslaan aan de oostkant, de Ruys de Beerenbrouckstraat aan de zuidkant, de Provincialeweg aan de westkant en het Haantje aan de noordkant. De locatie wordt doorsneden door de Alexander Fleminglaan. De percelen waar de bronnen zullen worden geplaatst zijn kadastraal bekend gemeente Delft, sectie F, nummers 7899, 7900, 7378, 7454, 7496 en 7497.

Besluit

Gelet op het bepaalde in de Waterwet, de Provinciewet, de Algemene wet bestuursrecht, de Wet milieubeheer en het Provinciaal Waterplan Zuid-Holland 2010-2015 besluiten wij:

- I. a. de Waterwetvergunning van 16 september 1997, kenmerk DWM/143756, alsmede de wijzigingsvergunning van 7 juni 2010, kenmerk PZH-2010-177411605, te wijzigen.

- b. die wijziging van de vergunning en wijzigingsvergunning te verlenen voor onbepaalde tijd.
- II. de volgende onderdelen onderdeel te laten uitmaken van deze beschikking:
- De aanvraag tot wijziging van de vergunning, door ons ontvangen op 4 juli 2014, met de referentiecode GR-20140034-u/1146080;
 - De effectenstudie 'MER voor de gedeeltelijke verplaatsing van de grondwateronttrekking Delft Noord', Tauw bv, projectnummer 1219436, 19 juni 2014.
- III. de in het besluit van 16 september 1997 opgenomen eis dat de onttrekkingen alleen mogen plaatsvinden ten behoeve van proceswater en koeling voor bedrijfsprocessen, te laten vervallen.
- IV. de voorschriften 1 t/m 16 van de vigerende vergunning te wijzigen en als volgt te laten luiden:

De grondwateronttrekking

1. De onttrekking mag slechts plaatsvinden op het terrein zoals is aangegeven op de bij dit besluit behorende en als zodanig gewaarmerkte bijlage 1.
- 2a. Het grondwater wordt uitsluitend onttrokken aan het eerste watervoerende pakket, op een diepte van circa NAP -20 m tot een diepte van ten hoogste circa NAP -45 m.
- 2b. De start van (boor)werkzaamheden voor de aanleg van iedere nieuwe onttrekkingsput wordt tenminste twee weken daaraan vooraf gemeld aan Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland, namens dezen de Omgevingsdienst Haaglanden, Postbus 14060, 2501 GB Den Haag, e-mailadres toezicht@odh.nl.
- 2c. Het verrichten van werkzaamheden ten behoeve van de onttrekkingsinstallatie vindt plaats overeenkomstig het daartoe krachtens het Besluit bodemkwaliteit aangewezen normdocument door een persoon of instelling, die daartoe beschikt over een erkenning op grond van dat besluit.
- 2d. In totaal mag maximaal 1.300 m³ grondwater per uur en 10.550.000 m³ grondwater per jaar worden onttrokken. Ter plaatse van de locatie langs de Provincialeweg (gelegen tussen het DSM-terrein en (zuidelijker) de Meeslaan aan de oostkant, de Ruys de Beerenbrouckstraat aan de zuidkant, de Provincialeweg aan de westkant en het Haantje aan de noordkant), zoals aangegeven op bijlage 1, bedraagt het maximale onttrekkingsdebiet 800 m³ grondwater per uur. De grondwateronttrekking op de locatie langs de Provincialeweg dient gefaseerd in gebruik te worden genomen: per keer mogen slechts vier onttrekkingsputten, verspreid over de locatie, in gebruik worden genomen. Een nieuwe serie onttrekkingsputten mag pas minimaal één maand na ingebruikname van een voorgaande serie onttrekkingsputten in gebruik worden genomen. Indien er meldingen zijn van wateroverlast rondom het DSM-terrein of ten noordwesten van het DSM-terrein rond de Brasserskade, of indien er sprake is van (een dreiging van) een situatie waarbij niet meer aan de richtwaarden voor stabiliteit voor regionale- en/of polderkeringen wordt voldaan, dient onverwijld contact op te worden genomen met Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland, namens dezen de Omgevingsdienst Haaglanden, e-mailadres toezicht@odh.nl. Bij dergelijke hindersituaties kan worden besloten de grondwateronttrekking op de onttrekkingslocatie langs de Provincialeweg te beperken of verdere ingebruikname van onttrekkingsputten te verbieden, tot het moment dat voldoende mitigerende maatregelen zijn genomen.
- 2e. De grondwateronttrekking leidt niet tot grotere of andere negatieve effecten op bij het grondwater betrokken belangen dan welke zijn beschreven in de onder punt II van deze beschikking genoemde effectenstudie. De vergunninghoudster toont dit aan door telkens wanneer de inrichting wezenlijk wordt gewijzigd (onder andere bij herplaatsing onttrekkingsputten), de

hydrologische effecten zoals beschreven in de onder punt II van deze beschikking genoemde effectenstudie te verifiëren door middel van een hydrologische veldproef. Bij een dergelijke proef dienen minimaal zowel de freatische grondwaterstand als de stijghoogte in het eerste watervoerende pakket te worden bemeten in peilfilters in het boorgat van de betreffende onttrekkingsput. De proef dient te worden uitgevoerd tot uit de meetresultaten blijkt dat er een stationaire situatie is ontstaan. De rapportage van de proef wordt uiterlijk twee weken na de wijziging van de inrichting gezonden aan Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland, namens dezen de Omgevingsdienst Haaglanden, Postbus 14060, 2501 GB Den Haag, e-mailadres toezicht@odh.nl.

Het meten en registreren van de hoeveelheid opgepompt grondwater

- 3a. De vergunninghoudster dient, per pompput afzonderlijk, de opgepompte hoeveelheden grondwater te meten.
- 3b. De vergunninghoudster draagt er zorg voor, dat om de vier weken de stand van de watermeters wordt afgelezen en geregistreerd.
4. De registraties als genoemd in de voorschriften 3a. en 3b. worden gebaseerd op momentane metingen met (een) watermeter(s) tijdens de bedrijfsvoering, met een nauwkeurigheid van ten minste 95 % en een frequentie van tenminste eenmaal per 15 minuten, van de hoeveelheden grondwater die worden onttrokken.
5. De vergunninghoudster registreert alle gegevens van de grondwateronttrekking met betrekking tot onderhoud en controle van de watermeters. Deze gegevens zijn te allen tijde op de locatie in te zien door het bevoegd gezag. Het betreft ten minste de volgende gegevens:
 1. Fabriekscertificaat van de watermeters;
 2. Verklaring van installatie conform het fabriekscertificaat van de watermeters;
 3. Recente kalibratierapporten van de watermeters, waarbij minimaal de kalibratie-frequentie wordt gehanteerd zoals die is aangegeven in het fabriekscertificaat;
 4. Gegevens onderhoud watermeters.

Het meten en registreren van de grondwaterstanden, stijghoogten en zettingen

- 7a. De vergunninghoudster dient de grondwaterstand en de stijghoogte in het eerste watervoerende pakket in peilbuizen op een drietal locaties te bepalen op de 14e en 28e dag van elke maand. Indien deze dagen op een zaterdag vallen, dient dit te worden bepaald op de voorafgaande dag, indien deze dagen op een zon- of feestdag vallen op de eerstvolgende werkdag. Van de drie locaties dient er één te zijn gesitueerd op het zogenaamde Meeslaanperceel, zoals aangegeven in de onder punt II van deze beschikking bedoelde vergunningonderbouwende rapportage. De overige twee locaties dienen te zijn gelegen op het perceel langs de Provincialeweg, zoals aangegeven als 'nieuwe vergunde percelen' in bijlage 1 van deze beschikking. De grondwaterstand en de stijghoogten op deze laatste twee locaties hoeven pas te worden gemeten vanaf het moment dat de (eerste) pompput(ten) op het perceel langs de Provincialeweg is/zijn aangelegd. De genoemde drie locaties dienen voorafgaand aan de start van de grondwatermonitoring ter goedkeuring te worden voorgelegd aan Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland, namens dezen de Omgevingsdienst Haaglanden, Postbus 14060, 2501 GB Den Haag, e-mailadres toezicht@odh.nl.
- 7b. De vergunninghoudster draagt zorg voor veertiendagelijkse waarnemingen, zoals bedoeld onder 7a., in de bij het Nederlands Instituut voor Toegepaste Geowetenschappen TNO (NITG-TNO) te Delft bekende waarnemingsputten B37E0275, B37E0312, B37E34743, B37E3507 en B37E3502.

- 7c. De vergunninghoudster draagt zorg voor de instandhouding van de onder 7a. en 7b. bedoelde waarnemingsputten, opdat de betrouwbaarheid van en de continuïteit in de grondwaterstands- en stijghoogtemetingen gegarandeerd blijven. Indien een waarnemingsput toch niet in stand kan worden gehouden of de wens bestaat de waarnemingsput te wijzigen, dient dit onverwijld ter goedkeuring te worden voorgelegd aan Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland, namens dezen de Omgevingsdienst Haaglanden, Postbus 14060, 2501 GB Den Haag, e-mailadres toezicht@odh.nl. Hierbij dient minimaal het volgende te worden aangegeven:
- Een toelichting waarom de betreffende waarnemingsput niet in stand is gehouden of in stand kan worden gehouden;
 - Een voorstel voor een vervangende waarnemingsput, inclusief diepte filterstelling, en de planning van de plaatsing van de waarnemingsput (bij plaatsing nieuwe waarnemingsput) of de bestaande meetreeks (inclusief analyseresultaten) van de waarnemingsput (bij gebruik bestaande waarnemingsput voor de monitoring).
- 8a. De vergunninghoudster dient de te verwachten zettingen te volgen door zeven zettingsbouten te plaatsen in het gebied tot 1 km rondom de winning. Van deze zeven zettingsbouten dienen er twee te worden geplaatst ten westen van de onttrekkingslocatie langs de Provincialeweg te Delft. De bouten dienen te worden geplaatst in ondiep gefundeerde kunstwerken of overheidsgebouwen. Naast vorengenoemde zettingsbouten dienen op iedere zettingsgevoelige bebouwing zoals bedoeld in alternatief 2 in paragraaf 5.2 van de effectenstudie (effectenstudie 'MER voor de gedeeltelijke verplaatsing van de grondwateronttrekking Delft Noord', Tauw bv, projectnummer 1219436, 19 juni 2014) drie zettingsbouten te worden geplaatst, ieder aan een andere zijde van de betreffende bebouwing. De exacte locatie van de meetbouten zal moeten worden vastgesteld in overleg met Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland, namens dezen de Omgevingsdienst Haaglanden, Postbus 14060, 2501 GB Den Haag, e-mailadres toezicht@odh.nl.
- 8b. De vergunninghoudster draagt zorg voor waarnemingen van de zettingsbouten, zoals bedoeld onder 8a, volgens de volgende frequentie:
- vóór aanvang van de plaatsing van de nieuwe onttrekkingsputten op de onttrekkingslocatie langs de Provincialeweg tweemaal per jaar;
 - in de periode tussen een maand en twee weken vóór ingebruikname van de eerste nieuwe onttrekkingsput op de onttrekkingslocatie langs de Provincialeweg eenmalig;
 - vanaf het moment dat de eerste nieuwe onttrekkingsput op de onttrekkingslocatie langs de Provincialeweg in gebruik is genomen, tot het moment dat de laatste nieuwe onttrekkingsput in gebruik is genomen, eenmaal per maand;
 - gedurende één jaar na ingebruikname van de laatste nieuwe onttrekkingsput op de onttrekkingslocatie langs de Provincialeweg eenmaal per maand;
 - vervolgens tweemaal per jaar, voor onbepaalde tijd.
- De zettingsbouten dienen te worden ingemeten ten opzichte van in de nabije omgeving van de onttrekkingslocatie aanwezige NAP-peilmerken (Rijkswaterstaat). De te gebruiken NAP-peilmerken dienen ter goedkeuring te worden voorgelegd aan Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland, namens dezen de Omgevingsdienst Haaglanden, Postbus 14060, 2501 GB Den Haag, e-mailadres toezicht@odh.nl. De waarneming van de bouten dient plaats te vinden door middel van een nauwkeurigheidswaterpassing met een precisie van 0,1 mm. De betrouwbaarheid van de resultaten bedraagt 1 mm.
- 8c. Het meten en registreren van de zettingsbouten, zoals bedoeld onder 8a. en 8b., hoeft niet plaats te vinden indien in plaats daarvan deformatiemetingen worden uitgevoerd met behulp van

radarsatellieten. Het werken met dergelijke deformatiemetingen dient aan de volgende voorwaarden te voldoen:

- Het gebied waarbinnen de metingen plaatsvinden, reikt tot minimaal 500 m afstand van de grondwateronttrekkingslocatie. Er dienen bij iedere meting minstens 100 niet-veranderende objecten (bebouwing en infrastructuur) te worden bemeten, waarvan in ieder geval iedere zettingsgevoelige bebouwing zoals bedoeld in alternatief 2 in paragraaf 5.2 van de effectenstudie (effectenstudie 'MER voor de gedeeltelijke verplaatsing van de grondwateronttrekking Delft Noord', Tauw bv, projectnummer 1219436, 19 juni 2014);
- De meetresolutie van de betrokken satelliet(en) is maximaal 10 m x 10 m;
- De standaardafwijking van de berekende deformatie per punt per tijdstip mag gemiddeld niet meer dan 5 mm bedragen, de afgeleide lineaire deformatiesnelheid mag een standaardafwijking van gemiddeld maximaal 0,5 mm per jaar hebben;
- De herhalingsperiode van de metingen bedraagt maximaal 21 dagen;
- Omdat een langdurige deformatie tijdserie benodigd is om de deformatiesnelheid af te kunnen leiden, mag deze systematiek pas ter vervanging van de hoogtemetingen van de zettingsbouten worden toegepast na een periode van (nul)meten van minimaal een half jaar;
- Meetgegevens dienen telkens binnen zes weken na de uitvoering van de meting te zijn geanalyseerd en verwerkt in de deformatie tijdserie;
- De deformatie tijdseries, alsmede de afgeleide deformatiesnelheden, dienen op verzoek binnen één week beschikbaar te worden gesteld aan Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland, namens dezen de Omgevingsdienst Haaglanden, Postbus 14060, 2501 GB Den Haag, e-mailadres toezicht@odh.nl.

- 8d. Indien uit de resultaten van de onder 8b. of 8c. genoemde metingen, of uit monitoring van kabels en/of leidingen door de eigenaren hiervan, blijkt dat er sprake is van een dusdanige zakking van bebouwing en/of infrastructuur dat esthetische en/of constructieve schade dreigt, dient onverwijld contact op te worden genomen met Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland, namens dezen de Omgevingsdienst Haaglanden, e-mailadres toezicht@odh.nl. Bij dergelijke zakkingen kan worden besloten de grondwateronttrekking op de onttrekkingslocatie langs de Provincialeweg te beperken of verdere verplaatsing van de onttrekkingsputten te verbieden, tot het moment dat voldoende mitigerende maatregelen zijn genomen.

Het meten en registreren van de kwaliteit van het grondwater

- 9a. De vergunninghoudster draagt er zorg voor dat tweemaal per jaar, te weten in de eerste week van april en de eerste week van oktober, per pompput een monster van het opgepompte grondwater wordt genomen.
- 9b. De monsters, bedoeld onder 9a., dienen onder omstandigheden van normale bedrijfsvoering te worden genomen.
- 9c. De vergunninghoudster draagt er zorg voor dat eenmaal in de vijf jaar in de maand oktober, te beginnen in 1997, aan de peilfilters in de bij het Nederlands Instituut voor Toegepaste Geowetenschappen TNO (NITG-TNO) te Delft bekende waarnemingsputten B37E0275, B37E0312, B37E34743, B37E3507 en B37E3502, een grondwatermonster wordt onttrokken.
- 9d. De grondwatermonsters, bedoeld onder 9a. en 9c., dienen te worden geanalyseerd op het voorkomen van chloride (Cl)-ionen (uitgedrukt in mg/l, analyse conform AS SIKB 3000).

Evaluatie

10. De vergunninghoudster dient elke tien jaar na toekenning van de vergunning (1997) een evaluatie te verrichten. Doel van deze evaluatie is inzicht te krijgen in de effecten van de verlagingen op andere belangen. In het evaluatierapport dienen tenminste aan de orde te komen:
- de verandering van de grondwaterstand en stijghoogten;
 - de veranderingen van de hoogte van de zettingsbouten en/of de veranderingen van de hoogte van objecten, gemeten middels satelliet-techniek zoals bedoeld in voorschrift 8c.;
 - de veranderingen van de chlorideconcentratie in het grondwater.

Wijziging meetfrequenties

11. Op aanwijzing van Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland, namens dezen de Omgevingsdienst Haaglanden, kunnen de in het derde, zevende, achtste, negende en tiende voorschrift gegeven frequenties worden gewijzigd.

Putregeneratie

12. Indien putregeneratie noodzakelijk is, dient dit op mechanische wijze te geschieden. Wanneer chemische regeneratie onvermijdelijk is, dient dit gemeld te worden aan Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland, namens dezen de Omgevingsdienst Haaglanden, Postbus 14060, 2501 GB Den Haag, e-mailadres toezicht@odh.nl, en zodanig uitgevoerd te worden dat geen resten van toevoegmiddelen in het aquifer achterblijven.

Dichten van de putten

- 13a. Na beëindiging van de onttrekking dienen de putten op kosten van de vergunninghoudster te worden gedicht.

Toezening van de meetresultaten

14. De vergunninghoudster zendt Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland, namens dezen de Omgevingsdienst Haaglanden, Postbus 14060, 2501 GB Den Haag, e-mailadres toezicht@odh.nl, eenmaal per jaar een overzicht van de in het derde, zevende, achtste en negende voorschrift bedoelde metingen. Uitzondering hierop zijn de analyseresultaten van het grondwater uit de peilfilters. Deze dienen in de opvolgende maand november te worden toegezonden. In de overzichten dienen de geregistreerde grondwaterstanden en stijghoogten grafisch en in meters ten opzichte van NAP te worden weergegeven.

Beëindigen of verminderen onttrekking

- 15a. Vergunninghoudster gaat niet over tot beëindiging of vermindering van de onttrekking dan nadat het voornemen daartoe, per aangetekende brief, aan ons is gemeld en wij naar aanleiding daarvan, gebaseerd op een actuele onderzoeksrapportage betreffende de mogelijke gevolgen ervan, hebben bepaald op welke datum de voorgenomen beëindiging of vermindering mag worden geëffectueerd.
- 15b. Bij het bepalen van de datum waarop de voorgenomen beëindiging of vermindering mag worden geëffectueerd als bedoeld in voorschrift 15, onder a, wordt, op basis van de beschikbare onderzoeken, het uitgangspunt gehanteerd dat per vermindering van de onttrekking met 120 m³/uur een jaar nodig is voor het treffen van maatregelen. Een actuele onderzoeksrapportage kan aanleiding zijn om hier van af te wijken.

Afdichten van putten

- 16a. De vergunninghoudster dient er zorg voor te dragen dat bronnen en eventuele peilputten met een diameter groter dan 5 cm binnen één maand na de definitieve beëindiging van de onttrekkingen worden gedicht.
- 16b. Bij het dichten van de bronnen en peilputten moet ernaar worden gestreefd het oorspronkelijke bodemprofiel te herstellen. Ter plaatse van minder goed doorlatende lagen dienen voor de afdichting speciale kleibrokken en -scherven te worden gebruikt. Als resterende opvulmateriaal dient zand te worden gebruikt, met een samenstelling die vergelijkbaar is met het type zand dat oorspronkelijk op de betreffende locatie aanwezig was.
- 16c. Ten minste een week voor de aanvang van de in lid a en lid b bedoelde werkzaamheden, stelt vergunninghoudster Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland, namens dezen de Omgevingsdienst Haaglanden, Postbus 14060, 2501 GB Den Haag, e-mailadres toezicht@odh.nl, daarvan schriftelijk in kennis.

V. Bijlage 1 van de vigerende vergunning te vervangen door bij onderhavig besluit gevoegde bijlage 1.

Huidige vergunningensituatie

Bij besluit van 14 juli 1987, kenmerk 220632/1, hebben Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland op grond van de Grondwaterwet (thans Waterwet) aan Gist-Brocades NV te Delft een vergunning verleend voor het onttrekken van grondwater ten behoeve van bedrijfs(koel)processen op het bedrijfsterrein van Gist-Brocades NV te Delft. Bij besluit van 16 september 1997, kenmerk DWM/143756, hebben Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland op grond van de Grondwaterwet (thans Waterwet) aan Gist-Brocades BV te Delft een vergunning verleend, waarbij de vergunning van 14 juli 1987 is ingetrokken. De nieuwe vergunning was verleend in verband met een gewenste verruiming van de hoeveelheid te onttrekken grondwater.

Als rechtsopvolger van Gist-Brocades BV is tot 2009 DSM Anti-Infectives BV (DSM) houdster van bovengenoemde vergunning en wijzigingsvergunning geweest. Per 1 mei 2009 is de verantwoordelijkheid voor de onttrekking overgenomen door Gemeenschappelijke Regeling. Bij brief van 17 september 2009 (kenmerk PZH-2009-127913513) hebben Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland bevestigd dat de genoemde vergunning en wijzigingsvergunning per 1 mei 2009 op naam van de Gemeenschappelijke Regeling staat geregistreerd.

Met ingang van 22 december 2009 zijn de Waterwet en de Invoeringswet Waterwet (hierna Invoeringswet) in werking getreden. Op grond van artikel 2.1 van de Invoeringswet is de Grondwaterwet ingetrokken. Ingevolge artikel 2.22, eerste lid, van de Invoeringswet wordt een vergunning met betrekking tot een handeling als bedoeld in artikel 6.4 van de Waterwet, waarvoor bij het in werking treden van de Waterwet een vergunning van kracht was overeenkomstig artikel 14 van de Grondwaterwet, gelijkgesteld met een verleende watervergunning als bedoeld in de Waterwet. De in het kader van de Grondwaterwet verleende vergunning van 16 september 1997 wordt sindsdien dus beschouwd als een vergunning in het kader van de Waterwet.

Bij besluit van 7 juni 2010, kenmerk PZH-2010-177411605, hebben Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland op grond van de Grondwaterwet aan de Gemeenschappelijke Regeling te Delft een (ambtshalve) wijziging van de vergunning van 16 september 1997 verleend. De wijziging betrof het beperken van de maximale onttrekkingshoeveelheden en het opnemen van voorschriften omtrent het beëindigen of verminderen van de onttrekking en het afdichten van de putten. Omdat de vergunningenprocedure was opgestart voor de

inwerkingtreding van de Waterwet, is de wijziging van de vergunning nog verleend in het kader van de Grondwaterwet. Ingevolge artikel 2.29, tweede lid, van de Invoeringswet van de Waterwet, is de in het kader van de Grondwaterwet verleende wijzigingsvergunning zodra deze onherroepelijk is geworden, gelijkgesteld met een door het betrokken bestuursorgaan verleende Watervergunning. De afgegeven wijzigingsvergunning wordt nu dus beschouwd als een (wijzigings-)vergunning in het kader van de Waterwet.

Inhoud wijziging bestaande vergunningen

Op het terrein van DSM (voorheen Gist-Brocades) in Delft wordt al sinds 1916 grondwater onttrokken. Het grondwater werd gebruikt voor koeling van de industriële processen, alsmede voor een klein deel als proceswater. Als gevolg van wijzigingen van de processen op de locatie is geen grondwater meer benodigd, waardoor de grondwateronttrekking voor DSM overbodig is geworden.

Zoals al eerder vermeld heeft de Gemeenschappelijke Regeling per 1 mei 2009 de verantwoordelijkheid voor de onttrekking overgenomen van DSM. De onttrekkingsputten zijn op dit moment nog allemaal gesitueerd op het bedrijfsterrein van DSM. Er is echter afgesproken dat alle onttrekkingsputten uiterlijk in 2029 dienen te zijn verwijderd van het DSM-terrein. Dit is dan ook de reden voor het plaatsen van onttrekkingsputten buiten het terrein van DSM door de Gemeenschappelijke Regeling. Bij de planning van de verplaatsing speelt mee dat een aantal bestaande onttrekkingsputten, vooral in de nabijheid van de spoorzone waar onder andere een spoortunnel wordt gebouwd, technisch afgeschreven zijn. Sommige onttrekkingsputten zijn zelfs kapot en zijn niet meer inzetbaar voor de grondwateronttrekking. De Gemeenschappelijke Regeling is met ProRail overeengekomen dat er tot 2017 in totaal gemiddeld 1.200 m³ grondwater per uur zal worden onttrokken, zodat er tijdens de bouwwerkzaamheden van het Spoorzone-project te Delft geen wateroverlast ontstaat. Om aan deze afspraak te kunnen voldoen, dienen derhalve uiterlijk in 2015 nieuwe onttrekkingsputten te worden geplaatst.

Een deel van de nieuwe onttrekkingsputten (acht putten, gemiddelde onttrekking maximaal 400 m³ grondwater per uur) zal in 2014/2015 worden geplaatst op het zogenaamde 'Meeslaanperceel'. De mogelijkheid tot het onttrekken van grondwater op het Meeslaanperceel is al opgenomen in de vigerende vergunning: de onderhavige aanvraag tot wijziging van de vergunning heeft hier dus geen betrekking op. De verwachting is dat in 2014/2015 al gebruik kan worden gemaakt van de nieuwe onttrekkingsputten op het Meeslaanperceel.

Op een locatie langs de Provincialeweg (gelegen tussen het DSM-terrein en (zuidelijker) de Meeslaan aan de oostkant, de Ruys de Beerenbrouckstraat aan de zuidkant, de Provincialeweg aan de westkant en het Haantje aan de noordkant) zullen nog eens circa vijftien onttrekkingsputten worden geplaatst. De gemiddelde onttrekking op deze locatie zal maximaal 800 m³ grondwater per uur zijn. De onttrekkingsputten zullen met een onderlinge afstand van circa 30 m ruimtelijk worden verspreid over de locatie. Grotere onderlinge afstanden zijn vanwege het beschikbare oppervlak niet mogelijk, maar een afstand van circa 30 m is wel voldoende om kortsluiting tussen de onttrekkingsputten te voorkomen. De onderlinge (maximaal mogelijke) afstand wordt tevens aangehouden om de hydrologische effecten voor de omgeving zo veel als mogelijk te beperken. De nieuwe onttrekkingsputten zullen worden geplaatst in het eerste watervoerende pakket, waarbij het gehele pakket zo veel als mogelijk zal worden benut voor de plaatsing van effectief filter. Dit betekent dat van iedere onttrekkingsput het effectieve filter zal worden geplaatst op een diepte van circa 20 m beneden maaiveld tot circa 40 m beneden maaiveld. De effectieve filterlengte zal derhalve circa 20 m bedragen. Het onttrekkingsdebiet van maximaal gemiddeld 800 m³ per uur zal gelijkelijk worden verdeeld over de te plaatsen vijftien onttrekkingsputten.

De locatie langs de Provincialeweg is niet gelegen binnen het gebied waarvoor de vigerende Waterwetvergunning van kracht is. De aanvraag voor de wijziging van de vigerende vergunning betreft derhalve de gedeeltelijke verplaatsing van de onttrekking naar de locatie langs de Provincialeweg. Het verzoek tot de gedeeltelijke verplaatsing van de onttrekkingsputten leidt concreet tot de volgende wijzigingen van de bestaande Waterwetvergunning van 16 september 1997:

- De plaatsing van onttrekkingsputten, alsmede het onttrekken van grondwater hieruit, op de nieuwe locatie langs de Provincialeweg te Delft dient mogelijk te worden gemaakt. Dit betreft een aanpassing van voorschrift 1, voorschrift 2a en bijlage 1;
- Omdat op de locatie langs de Provincialeweg slechts een gedeelte van de grondwateronttrekking zal worden uitgevoerd, dienen voor dit deel van de onttrekking een maximaal debiet en het aantal onttrekkingsputten te worden opgenomen in de voorschriften. Tevens dient de grondwateronttrekking op deze locatie gefaseerd in gebruik te worden genomen, zodat eventuele negatieve hydrologische effecten geleidelijk optreden en er daarmee indien nodig tijdig mitigerende maatregelen kunnen worden genomen. Voorschrift 2 wordt hierop aangevuld met voorschrift 2d.;
- Het aanpassen van de voorschriften voor wat betreft de monitoring van de grondwaterstand en stijghoogten in het eerste watervoerende pakket, vanwege de verandering / verschuiving van hydrologische effecten. Dit betreft een aanpassing van voorschrift 7;
- Het aanpassen van de voorschriften voor wat betreft de zettingsmonitoring, vanwege de verandering / verschuiving van hydrologische effecten. Hierbij dienen extra meetbouten te worden geplaatst bij zettingsgevoelige bebouwing binnen een gebied waar significante maaiveldzettingen mogelijk worden geacht. Ook wordt de meetfrequentie verhoogd voor de periode waarin de nieuwe onttrekkingsputten op de onttrekkingslocatie langs de Provincialeweg in gebruik worden genomen, alsmede het eerste jaar na ingebruikname van de laatste te plaatsen onttrekkingsput. Verder zijn nadere eisen opgenomen omtrent uit te voeren acties op het moment dat zakkingschade dreigt. Dit betreft een aanpassing van voorschrift 8.

Naar aanleiding van het verzoek tot wijzigen van de vergunning hebben wij, gezien de ouderdom van betreffende vergunning, het besluit en de vigerende voorschriften nog eens goed beoordeeld. Hierbij is vooral beschouwd in hoeverre de voorschriften nog recht doen aan de daadwerkelijke situatie, in hoeverre de opgelegde protocollen nog van kracht zijn en in hoeverre de voorschriften het gebruik van de huidige stand der techniek mogelijk maken of hiertoe verplichten. Naar aanleiding van de beoordeling zijn wij tot de conclusie gekomen dat de vergunning, naast de door vergunninghoudster gewenste wijzigingen, tevens (ambtshalve) dient te worden gewijzigd op de volgende onderwerpen:

- In het besluit is opgenomen dat de onttrekkingen alleen mogen plaatsvinden ten behoeve van proceswater en koeling voor bedrijfsprocessen. Zoals al eerder vermeld is in het verleden de grondwateronttrekking voor DSM overbodig geworden, omdat zij het water niet meer nodig had voor de bedrijfsprocessen. De Gemeenschappelijke Regeling is vervolgens opgericht om de onttrekking voort te zetten, zodat hydrologische problemen (wateroverlast) voor de omgeving worden voorkomen. De onttrekking wordt echter niet meer uitgevoerd ten behoeve van proceswater en koeling voor bedrijfsprocessen. Deze verplichte bestemming voor het onttrokken water zal derhalve uit het besluit worden verwijderd;
- In voorschrift 2a is opgenomen dat de onttrekking dient te worden uitgevoerd door middel van 43 pompputten. Aangezien al jaren minder grondwater wordt onttrokken dan het maximaal vergunde onttrekkingsdebiet, en het maximale onttrekkingsdebiet bij besluit van 7 juni 2010 al is verlaagd ten opzichte van het oorspronkelijk vergunde maximale debiet, is het naar onze mening niet legitiem om te blijven eisen dat 43 pompputten dienen te worden gebruikt voor de onttrekking. Het voorschrift met betrekking tot het aantal pompputten is in 1997 (mede) opgenomen om er voor te zorgen dat de

grondwateronttrekking in de toekomst geen grotere hydrologische effecten (verandering grondwaterstand en stijghoogte in de watervoerende pakketten) zou gaan krijgen. Het aantal pompputten dat wordt gebruikt voor de grondwateronttrekking bepaalt echter slechts voor een deel de hydrologische effecten die de grondwateronttrekking veroorzaakt. Overige factoren zijn onder andere de filterlengtes van de onttrekkingsputten, de doorlatendheid van watervoerende lagen en weerstand van weerstandbiedende lagen. Wij zijn dan ook van mening dat het doelmatiger is om door middel van een voorschrift op te leggen dat de effecten niet groter mogen worden dan nu zijn berekend in de vergunningonderbouwende MER-rapportage, dan eisen te blijven stellen aan het aantal onttrekkingsputten dat dient te worden ingezet. Met het instellen van een zogenaamd doelvoorschrift (geen grotere hydrologische effecten dan berekend) wordt optimaal geborgd dat te verwachten maximale effecten niet zullen worden overschreden. Onderdeel van het voorschrift wordt de verplichting om bij iedere wijziging van de onttrekkingsinrichting (plaatsen nieuwe onttrekkingsputten) een pompproef uit te voeren. Tijdens een dergelijke proef dient te worden aangetoond dat de verlagingen van de stijghoogten in het eerste watervoerende pakket en de freatische grondwaterstand door toedoen van de doorgevoerde wijzigingen nog steeds niet groter worden dan in de eerder genoemde rapportage als maximale verlaging is aangegeven. Voorschrift 2 zal derhalve op het vorenstaande worden aangepast door voorschrift 2e. hieraan toe te voegen;

- In voorschrift 2b. is aangegeven dat een wijziging van locatie van onttrekkingsputten ter goedkeuring dient te worden voorgelegd aan de controlerend ambtenaar van de provincie Zuid-Holland. Hierbij zijn ook de contactgegevens aangegeven. Allereerst is het naar onze mening gezien het voorgenomen doelvoorschrift 2a, zoals hierboven verwoord, niet meer nodig een wijziging van een onttrekkingsputlocatie ter goedkeuring voor te leggen. Wel is het naar onze mening van belang dat zowel de aanleg als het afdichten van een onttrekkingsput tijdig wordt gemeld, zodat door ons ook toezicht hierop kan worden gehouden. Voorschrift 2b. wordt hierop aangepast. Verder worden sinds 1 maart 2013 de uitvoerende taken in het kader van de Waterwet (zowel vergunningverlening als toezicht en handhaving) voor het gehele Zuid-Hollandse grondgebied namens de provincie Zuid-Holland uitgevoerd door de Omgevingsdienst Haaglanden. De contactgegevens worden daarom hier gelijk ook op aangepast. De voorschriften 2b., 7, 8, 11, 12, 14 en 16c. worden op het vorenstaande aangepast;
- In voorschrift 2c. is opgenomen dat bij plaatsing van nieuwe onttrekkingsputten ter plaatse van slecht doorlatende lagen de ruimte tussen boorgatwand en pompput dient te zijn gedicht met bentoniet of speciale kleibrokken. Dit voorschrift is opgesteld in een tijd dat er nog geen regulering was omtrent het uitvoeren van (mechanische) boringen en het plaatsen van (onttrekkings)putten. Tegenwoordig geldt het Protocol Mechanisch Boren (Protocol SIKB-2101) voor het uitvoeren van dergelijke werkzaamheden. In het voorschrift 2c zal derhalve niet meer worden aangegeven hoe het boorgat dient te worden afgedicht, maar zal worden aangegeven dat dient te worden voldaan aan geldende protocollen. Hiermee worden de eisen aan het boren en plaatsen van nieuwe onttrekkingsputten aangescherpt;
- In de voorschriften 4, 5 en 6 is aangegeven op welke wijze de hoeveelheid onttrokken grondwater dient te worden gemeten. Hierbij is onder andere aangegeven welk type watermeters mogen worden gebruikt, hoe de watermeters dienen te worden geplaatst en hoe ze dienen te worden gecontroleerd op een goede werking. Verder is een rapportageverplichting opgenomen voor onderhoud en keuringen aan de watermeters. De genoemde voorschriften zijn naar onze mening verouderd. Allereerst zijn er inmiddels nieuwe types watermeters op de markt, die een zelfde of zelfs een grotere meetnauwkeurigheid hebben. Doelstelling is dat de hoeveelheid onttrokken grondwater gemeten wordt met een nauwkeurigheid die redelijkerwijs mogelijk is. Voor wat betreft grondwateronttrekkingen worden een meetafwijking van maximaal 5 % tegenwoordig goed mogelijk geacht. Voorschrift 4 wordt derhalve zo aangepast dat de keuze voor het type watermeter vrij is, mits aan de vorengenoemde meetnauwkeurigheid wordt voldaan. Voor wat betreft de controle van de meters op hun werking zijn eisen hierover opgenomen in het fabriekscertificaat van de betreffende meter, onder andere over de kalibratie-frequentie en de eisen aan

de installatie. In de voorschriften kan derhalve naar onze mening worden volstaan met het verwijzen naar de verplichtingen volgend uit het fabriekscertificaat. Tevens is een rapportageverplichting voor wat betreft keuringen aan het bevoegd gezag naar onze mening niet noodzakelijk, het op de locatie beschikbaar hebben van dergelijke rapportages volstaat. De bestaande voorschriften 5 en 6 worden derhalve op het vorenstaande aangepast.

- In voorschrift 7 is de monitoring van de grondwaterstanden en stijghoogten in het eerste watervoerende pakket opgenomen. Hierbij dienen in drie waarnemingsputten op de locatie zelf (genummerd 39, 56 en 37E0481) en in vier waarnemingsputten buiten de locatie (genummerd 37E0272, 37E0305, 37E0312 en 37E0316) de grondwaterstanden en stijghoogten te worden gemonitord. Uit navraag blijkt dat van alle vorengenoemde waarnemingsputten er nog slechts één (37E0312) aanwezig is en wordt gemonitord. Gezien het vorenstaande dienen er dus waarnemingsputten te worden herplaatst of er dienen bestaande waarnemingsputten te worden gevonden die én de freatische grondwaterstand en de stijghoogte in het eerste watervoerende pakket kunnen monitoren én op een dusdanige locatie zijn geplaatst, dat ze de hydrologische effecten van de grondwateronttrekking goed kunnen monitoren. Voor wat betreft de onttrekkingslocatie zelf heeft het geen zin om nieuwe waarnemingsputten te herplaatsen op dezelfde locaties: zoals al eerder aangegeven is een deel van de onttrekkingsputten al verplaatst naar het zogenaamde 'Meeslaanperceel' en zal een deel van de onttrekkingsputten worden verplaatst naar de nieuwe locatie langs de Provincialeweg. Om de hydrologische effecten van de grondwateronttrekking zo optimaal mogelijk te kunnen monitoren, wordt opgenomen dat de nieuwe waarnemingsputten op drie nieuwe locaties worden geplaatst: twee locaties op het nieuwe onttrekkingsperceel aan de Provincialeweg en één locatie op de onttrekkingslocatie op het Meeslaanperceel. Omdat zowel de onttrekkingsputten als waarnemingsputten nog dienen te worden geplaatst, kunnen er nu nog geen exacte locaties worden aangegeven. Locaties dienen dan ook te zijner tijd door vergunninghoudster ter goedkeuring aan het bevoegde gezag te worden voorgelegd. Voorschrift 7a. is hierop aangepast. Voor wat betreft de monitoring buiten de onttrekkingslocatie zelf is gezocht naar bestaande waarnemingsputten, waarvan al een monitoringsmeetreeks beschikbaar is. De waarnemingsputten dienen geschikt te zijn voor zowel de meting van de freatische grondwaterstand als de stijghoogte in het eerste watervoerende pakket, en de locaties dienen gespreid over de omgeving te zijn gesitueerd. Op basis van deze criteria zou naar onze mening een goede monitoring kunnen worden uitgevoerd met de waarnemingsputten B37E0275, B37E0312, B37E34743, B37E3507 en B37E3502. Voorschrift 7b. is op het vorenstaande aangepast. De vergunninghoudster is er voor verantwoordelijk dat de waarnemingsfilters in stand blijven en worden gemonitord. Omdat vergunninghoudster niet zelf eigenares is van de peilbuizen buiten de locatie, kan het toch voorkomen dat peilbuizen niet meer (kunnen) worden gemonitord of dat deze zelfs worden verwijderd. Op dit moment worden in dergelijke gevallen de vergunningvoorschriften overschreden. Om toch een wijziging van een waarnemingsput mogelijk te maken, nemen wij in voorschrift 7c. op dat een wijziging van waarnemingsput ter goedkeuring kan worden voorgelegd. Hierbij dient vergunninghoudster wel te motiveren waarom betreffende waarnemingsput niet meer kan worden gebruikt en dient een nieuwe waarnemingsput te worden voorgesteld. Voorschrift 7c. is op het vorenstaande aangepast.
- In voorschrift 8 is het uitvoeren van zettingsmetingen opgenomen. Hierbij dienden eerst vijf zettingsbouten tweemaal per jaar te worden bemeten, vanwege de verplaatsing van de bronlocaties is opgenomen dat hier nog eens twee extra zettingsbouten dienen te worden geplaatst en bemeten. Verder dienen bij bepaalde zettingsgevoelige bebouwing nog extra bouten te worden geplaatst. Er is ons echter bekend geworden dat vergunninghoudster voornemens is om de deformatie (zakking) in de wijde omgeving van de onttrekkingslocatie middels satelliet-techniek te gaan bemeten. Op deze wijze worden vele honderden vaste punten (denk aan bebouwing en infrastructuur) eenmaal in de twee á drie weken bemeten en worden mogelijke zakkingen gemeten. De satelliet bepaalt hierbij zelf de punten die goed waarneembaar zijn. De gemiddelde meetafwijking per keer zal iets groter zijn dan bij de gebruikelijke

meting van zettingsboutsen, maar de deformatiesnelheid die uit een langere meetreeks zal worden afgeleid, zal naar verwachting een gelijkwaardige nauwkeurigheid hebben. Over een langere meetreeks gezien zal de satelliet-techniek dus een voordeel opleveren, omdat op veel meer punten wordt gemeten. Bij een eventueel optredende zakking kan dus naar verwachting veel nauwkeuriger een oorzaak worden achterhaald. Wij zijn derhalve van mening dat de deformatiemeting middels een satelliet-techniek, onder voorwaarden, kan worden ingezet in plaats van de huidige voorgeschreven metingen van zettingsboutsen. Voorschrift 8 is derhalve op het vorenstaande aangepast;

- In voorschrift 9c. zijn eisen opgenomen over het monitoren van de kwaliteit van het grondwater. Zoals al eerder aangegeven zijn een aantal waarnemingsputten niet meer beschikbaar of zelfs verwijderd. Het voorschrift zal derhalve dusdanig worden aangepast, dat de monitoring voortaan kan worden uitgevoerd in de wel beschikbare waarnemingsputten B37E0275, B37E0312, B37E34743, B37E3507 en B37E3502.

Aangezien er (zowel op verzoek als ambtshalve) veel voorschriften worden aangepast, en er al een wijzigingsvergunning ligt, dreigen deze voorschriften onoverzichtelijk te worden: een deel van de voorschriften uit de vergunning van 1997 zouden nog gelden, een deel zou worden vervangen door nieuwe voorschriften en dan gelden ook nog de extra voorschriften 15 en 16 uit de wijzigingsvergunning van 2010. Om deze onduidelijkheden te voorkomen, worden alle voorschriften uit zowel de vergunning van 1997 als de wijzigingsvergunning van 2010 vervangen. Op deze wijze zijn alle geldende voorschriften terug te vinden in één nieuwe beschikking.

Procedurele aspecten

Op de behandeling van de aanvraag zijn Afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht en Afdeling 13.2 van de Wet milieubeheer van toepassing. Op 1 december 2014 is het ontwerp van het besluit ter inzage gelegd. Gedurende zes weken vanaf deze dag heeft eenieder de op de aanvraag betrekking hebbende stukken kunnen inzien. Gedurende deze periode heeft eenieder de gelegenheid gehad bij ons schriftelijke of mondelinge zienswijzen over het ontwerp naar voren te brengen.

Voordat wij het besluit hebben genomen, hebben wij zorgvuldig de relevante feiten, de betrokken milieubelangen, de eventuele belangen van derde belanghebbenden en de bedrijfseconomische belangen in beschouwing genomen.

Bij deze procedure hebben wij betrokken:

- Burgemeester en wethouders van de gemeente Delft;
- Dijkgraaf en hoogheemraden van het hoogheemraadschap van Delfland.

Zienswijzen en adviezen

Tegen de ontwerpbeschikking is een zienswijze ingediend door Evides Waterbedrijf te Rotterdam (kenmerk Evides Waterbedrijf: U14/Infra- 142205, briefdatum 30 december 2014, ontvangen 31 december 2014). Er zijn geen adviezen uitgebracht door burgemeester en wethouders van de gemeente Delft en dijkgraaf en hoogheemraden van het hoogheemraadschap van Delfland.

De zienswijze van Evides Waterbedrijf luidt als volgt:

"De nieuw te plaatsen grondwaterputten worden geplaatst in de directe nabijheid van onze transportleiding TL82.07. Deze leiding is grotendeels uitgevoerd in 800 AC en gedeeltelijk in 812,8 St. Leidingen opgebouwd

uit asbestcement zijn zettingsgevoelig. De aanwezige mof-spie overgangen hebben een beperkte vervormingsgraad c.q. maximaal inwendige hoekverandering. De onderhavige transportleiding vormt een kritische asset binnen het verzorgingsgebied van Evides. De leiding heeft een functie in de doorlevering en inkoop van drinkwater naar en van drinkwaterbedrijf Dunea. Deswege kan binnen de bedrijfsrichtlijnen deze leiding feitelijk niet lang uit dienst. Tot op heden heeft de leiding, met de bestaande grondwateronttrekking, een ongestoorde ligging en is de bedrijfsvoering geborgd.

Evides heeft Deltares, in aanvulling op de MER rapportage, opdracht gegeven tot het uitvoeren van onderzoek naar de effecten van de grondwateronttrekking op de aanwezige asbestcement transportleiding. Uit de eerste rapportage blijkt dat mede door de verplaatsing van de onttrekkingsputten in de directe nabijheid van onze leiding extra hoekverdraaiingen in de mof-overgangen worden verwacht in de periode 2015 – 2045. De hoekverdraaiing wordt kritiek waarmee het aanpassen van de leiding in een ongeleed materiaal (staal) noodzakelijk wordt. Het eventueel monitoren van onze leiding tijdens het onttrekken op de nieuwe putten is technisch niet uitvoerbaar.

Evides stelt zich op het standpunt dat binnen de huidige planvorming, de grondwateronttrekking in de directe nabijheid van onze transportleiding een ontoelaatbaar risico vormt voor de ongestoorde ligging en bedrijfsvoering. Bij doorgang van de voorgenomen onttrekkingen dient onze transportleiding eerst vervangen te worden in een ander materiaal. Hierbij dient rekening gehouden te worden met een voorbereidingstijd van ongeveer één jaar.

Gezien bovengenoemde aspecten verzoeken wij u de ontwerpbeschikking aan te passen zodanig dat rekening gehouden wordt met bovenstaande zienswijze en wij de gelegenheid krijgen eerst onze transportleiding aan te passen alvorens de nieuwe onttrekkingsputten in gebruik worden genomen.”

Aanvulling zienswijze Evides Waterbedrijf

Naar aanleiding van de zienswijze hebben wij Evides Waterbedrijf op 6 februari 2015 schriftelijk (ons kenmerk ODH-2015-00012731) verzocht binnen vier weken na dagtekening de zienswijze nader te onderbouwen. In ons verzoek hebben wij de volgende opmerkingen naar voren gebracht:

- In de zienswijze is aangegeven dat in opdracht van Evides Waterbedrijf door Deltares een onderzoek is uitgevoerd naar de effecten van de (wijziging van de) grondwateronttrekking op de aanwezige asbestcement transportleiding van Evides Waterbedrijf. Omdat op basis van deze genoemde rapportage door Evides Waterbedrijf conclusies worden getrokken die de basis vormen voor de zienswijze, hebben wij deze rapportage nodig om te kunnen beoordelen of wij de conclusies kunnen onderschrijven omtrent de risico's die voor de genoemde leiding zouden kunnen ontstaan als gevolg van de gedeeltelijke verplaatsing van de grondwateronttrekking;
- Er wordt in de zienswijze gesproken over een voorbereidingstijd van ongeveer één jaar voor de vervanging van betreffende leiding. Deze termijn is verder niet onderbouwd. Dit dient wel te gebeuren, zodat wij -indien wij het risico voor de leiding op basis van de genoemde rapportage van Deltares aanzienlijk achten- kunnen beoordelen welke termijn redelijk mag worden geacht.

Op 5 maart 2015 hebben wij van Evides Waterbedrijf een schrijven (kenmerk U15/Infra-150262/03-03-2015) ontvangen, waarin de ingediende zienswijze nader wordt onderbouwd. Als bijlage bij deze brief was de rapportage 'Invloed verplaatste DSM grondwateronttrekking op Evides AC800 leiding' (Deltares, kenmerk 1210605-000-GEO-0004, versie 3, 9 februari 2015) bijgevoegd. In het schrijven van Evides Waterbedrijf is allereerst aangegeven dat Evides Waterbedrijf definitief heeft besloten dat de leiding over een lengte van circa 450 m dient te worden vervangen.

Verder is het volgende aangegeven:

"Nu Evides besloten heeft dat de leiding vervangen moet worden dient er een project geïnitieerd worden om de leiding te gaan vervangen. De Afdeling Nieuwbouw heeft ongeveer één jaar voorbereidingstijd nodig om de werkzaamheden te kunnen uitvoeren. De volgende aspecten zijn o.a. bepalend voor de doorlooptijd van de werkzaamheden:

- *Tracéstudie, onderzoeken of er een tracé beschikbaar is, mogelijk dat er een noodleiding toegepast moet worden.*
- *Afstemmen met alle betrokkenen en in het bijzonder met de veroorzaker de "Gemeenschappelijke Regeling Beheer Grondwateronttrekking Delft Noord"*
- *Maken ontwerp*
- *Materiaalbestellingen*
- *Vergunningaanvragen*
- *Afstemming met overige geplande interne projecten (geen gelijktijdigheid)*

In het voorbereidingstraject zal, in overleg met betrokkenen, lopende het proces een verdere detaillering van de werkzaamheden beschikbaar komen.

Wij verzoeken u onze argumenten mee te nemen bij de beschouwing van de zienswijzen en dus meenemen bij het afwegen van belangen bij de definitieve beschikking zodanig dat wij in gelegenheid gesteld worden onze transportleiding aan te passen alvorens er grondwateronttrekkingen plaats zullen vinden."

In de door Evides Waterbedrijf aangeleverde rapportage wordt samengevat het volgende geconcludeerd:

"In een MER studie zijn zettingsberekeningen gemaakt en is de hoekverdraaiing niet beschouwd. De uitgevoerde berekeningen in de MER studie geven een globale zettingslijn en hebben geen oog voor de lokaal aanwezige variatie in de grondopbouw. De berekeningen hebben de effecten op de AC leidingen derhalve niet gedetailleerd genoeg beschouwd om een betrouwbare maatgevend hoekverdraaiing te kunnen vaststellen.

Uit de door Deltares uitgevoerde berekeningen blijkt dat mede door de verplaatsing van de putten extra hoekverdraaiingen worden verwacht in de periode 2013-2045 van maximaal 0,45 graden. In de leiding kan al een hoekverdraaiing van 0,87 aanwezig zijn door onttrekking in de periode 1965-2013 en een opgetreden uitvoeringszakingsverschil bij de aanleg, waardoor de totale hoekverdraaiing op een maatgevende locatie in de AC leiding in 2045 dan 1,32 graden bedraagt. Opgemerkt wordt dat dit waarden zijn op basis van verwachtingswaarden voor de zettingsparameters en de variatie in grondopbouw. In de berekening zitten geen onzekerheids-, belasting- of materiaalfactoren.

Het dient overigens te worden opgemerkt dat hier alleen gekeken is naar zettingsverschillen door de grondwateronttrekking. Veranderingen door bijvoorbeeld ophogingen aan het maaiveld zijn niet beschouwd. De toelaatbare hoekverdraaiing is niet bekend, aangenomen wordt dat deze voor normale omstandigheden circa 2 graden bedraagt. Vanwege de onbekendheid van een groot aantal zaken m.b.t. de huidige leidingligging is een veiligheidsmarge van minimaal 0,5 graden aan te bevelen. De maximaal berekende hoekverdraaiing bedraagt nu 1,32 graden. Deze waarde komt nu zeer dicht bij een toets waarde van 1,5 graden. Gezien het feit dat Deltares alleen effecten van de grondwateronttrekking heeft beschouwd en geen mogelijk andere bronnen die tot hoekverdraaiing kunnen leiden, is er in de nabije toekomst een significante kans op schade. Vervanging van de AC leiding is derhalve aan te raden."

Reactie op zienswijze Evides Waterbedrijf

Met betrekking tot de ingediende zienswijze (inclusief aanvulling) van Evides Waterbedrijf merken wij het volgende op. Uit de vergunningaanvraag is gebleken dat voor (een deel van) de asbestcementleiding niet kan worden uitgesloten dat schade zou kunnen optreden, maar dat het ook zeer goed mogelijk is dat de

zettingen beperkt blijven en er geen schade optreedt. Om de kans op schade (verder) te beperken, is een gefaseerde ingebruikname van de bronnen een in de voorschriften opgenomen voorwaarde. Een extra voordeel van deze gefaseerde ingebruikname is dat eigenaren van kabels en leidingen een goede mogelijkheid krijgen om de gevolgen van de verplaatsing van de bronnen te kunnen monitoren. Indien nodig kunnen vervolgens tijdig mitigerende maatregelen worden genomen. Vanwege de op basis van de beschikbare gegevens niet uit te sluiten risico's heeft Evides Waterbedrijf Deltares opdracht gegeven nader onderzoek uit te voeren naar de mogelijke invloed van de verplaatsing van de onttrekkingsbronnen op de aanwezige asbestcementleiding van Evides Waterbedrijf. De rapportage van dit onderzoek is door Evides Waterbedrijf bijgevoegd bij de aanvulling op de zienswijze. Deze rapportage hebben wij beoordeeld en hierover hebben wij de volgende opmerkingen:

- Er is voor vijftien maatgevende locaties uitgerekend wat de maximale hoekverdraaiing is. De maximaal berekende hoekverdraaiing bedraagt 1,32 graden. Verder is aangegeven dat niet bekend is wat de toelaatbare hoekverdraaiing is, maar dat aangenomen wordt dat deze onder normale omstandigheden circa 2 graden bedraagt. Vanwege de onbekendheid van een groot aantal zaken met betrekking tot de huidige leidingligging (onzekerheids-, belasting- of materiaalfactoren) zou een veiligheidsmarge van 0,5 graden aan te bevelen zijn, de toelaatbare hoekverdraaiing zou in dat geval worden aangepast tot 1,5 graden. De maximaal berekende hoekverdraaiing van 1,32 graden blijft dus onder de gestelde toelaatbare hoekverdraaiing, inclusief veiligheidsmarge. Hierbij merken wij wel op dat voor veel zaken / parameters (uitvoeringszakingsverschil, maatgevende karakteristieke lengte, bodemparameters, zettingsparameters en verlagingen stijghoogten en grondwaterstanden) een worst case benadering is aangehouden, zodat het de vraag is in hoeverre een veiligheidsmarge van 0,5 graden nog benodigd is;
- Toch wordt gesteld dat de berekende hoekverdraaiing de toelaatbare hoekverdraaiing te dicht nadert, omdat alleen de effecten van de grondwateronttrekking bij de beschouwing zijn betrokken en geen mogelijk andere factoren die tot hoekverdraaiing kunnen leiden. Qua mogelijk andere factoren worden als voorbeeld ophogingen aan maaiveld genoemd. De maatgevende locaties waar de grootste hoekverdraaiingen zijn berekend, zijn gelegen in het traject tussen de knikpunten B en C. Dit deel van het leidingtracé is gelegen op het perceel langs de Provincialeweg waar ook de bronnen voor de onttrekking zullen worden geplaatst. Dit perceel is altijd onbebouwd geweest, is op dit moment ook niet bebouwd (het betreft een groenstrook met bomen) en zal ook in de toekomst naar verwachting onbebouwd blijven. Dit blijkt ook uit het feit dat de locatie in het vigerende bestemmingsplan als 'groenstrook met waterstaatsfunctie' is aangeduid. Ook de plaatsing van bronnen zal in de praktijk het gebruik van de locatie voor overige doeleinden sterk bemoeilijken of zelfs beletten. Van een ophoging van de locatie is ook geen sprake. Voor genoemde maatgevende locaties bestaat naar onze mening dus geen (gemotiveerde) aanleiding om nog een extra veiligheidsmarge bovenop de eerdere veiligheidsmarge van 0,5 graden te hanteren. De maximaal berekende hoekverdraaiing voor maatgevende locaties buiten het traject tussen de knikpunten B en C, waar dus mogelijk wel aanleiding bestaat om zakkingen door toedoen van overige (niet grondwater gerelateerde) oorzaken te verwachten, bedraagt 0,20 graden of minder. Deze waarden liggen zover van de gehanteerde grens van 1,5 graden, dat ook een verdere correctie van deze grens naar verwachting niet zal leiden tot de conclusie dat er sprake zal zijn van een significant risico;
- Zoals al eerder vermeld bedraagt de maximaal berekende hoekverdraaiing 1,32 graden. Deze waarde is echter berekend voor locatienummer 9. Deze locatie (en het gehele stuk waar de betreffende zettingsgevoelige bodemopbouw zou mogen worden verwacht) blijkt echter te zijn gelegen ter plaatse van een stuk in het leidingtracé waar volgens de rapportage een stalen leiding is gesitueerd. Er is hier dus geen sprake van een asbestcementleiding die zettingsgevoelig is. Het is naar onze mening dan ook niet legitiem om een maximaal berekende hoekverdraaiing van 1,32 graden te blijven hanteren als maatgevend. De maximaal berekende hoekverdraaiing bij een locatie waar een asbestcementleiding is gelegen, bedraagt 0,89 graden. Dit ligt een stuk verder van de aangehouden grens van 1,5 graden;

- In de rapportage valt verder op dat de berekeningen zijn uitgevoerd voor de periode vanaf 1965, het jaar waarin de leiding van Evides Waterbedrijf is aangelegd. De grondwateronttrekking van (voorheen) DSM is echter gestart in 1916. Ondanks dat het onttrekkingsdebiet in de periode van 1916 tot 1965 geringer is geweest dan in de periode erna, zal in die periode toch al een deel van de te verwachten zettingen zijn opgetreden. De leiding is daarna aangelegd en zal van dat deel van de zettingen dat is opgetreden in de tijdspanne tot 1965 dus geen gevolgen hebben ondervonden. Er is bij het onderzoek geen rekening gehouden met deze mogelijke zettingen van vóór 1965, waardoor de nog optredende zettingen (en dus mogelijk ook hoekverdraaiing) geringer kunnen zijn dan nu wordt aangenomen;
- In de afgelopen periode (december 2014 tot februari 2015) zijn op de locatie langs de Provincialeweg al veertien bronnen geboord. Uit de boorgegevens blijkt dat veel minder veen in de deklaag aanwezig is dan in de door Deltares gebruikte GeoTop bodemopbouw. Juist ter plaatse van de locaties waar een grote hoekverdraaiing is berekend, zou volgens het GeoTop bodemopbouw relatief veel veen (enkele meters dikte) aanwezig zijn in de deklaag. Dit veen is de meest zettingsgevoelige lithoklasse. In de praktijk blijkt nu dat in de helft van de geplaatste boringen slechts sprake is van een bijmenging met veensporen, -resten of -brokken in enkele meters van de deklaag. De verwachting is dan ook dat de zettingen, en daarmee samenhangend de hoekverdraaiing, geringer zullen zijn dan nu is berekend. Verder valt uit dezelfde boorgegevens op dat de bodem in de deklaag homogener is opgebouwd dan in de GeoTop bodemopbouw is aangegeven. Ook op basis hiervan wordt verwacht dat de hoekverdraaiing gering zou kunnen zijn dan nu is berekend.

Evides Waterbedrijf heeft aangegeven te hebben besloten dat de leiding vervangen dient te worden. Er dient in dat geval derhalve door Evides Waterbedrijf een project geïnitieerd te worden om de leiding te gaan vervangen. Aangegeven is dat er een voorbereidingstijd van ongeveer één jaar nodig is om de werkzaamheden te kunnen uitvoeren. Dit lijkt ons een relatief lange periode. Wij beschouwen dit dan ook als een worst case benadering. Indien wij de rapportage beoordelen met de vorenstaande periode van één jaar in gedachten, hebben wij nog de volgende aanvullende opmerkingen:

- In de rapportage van Deltares is het zettingsverhang berekend voor de periode van 1965 tot 2013, de periode van 2015 tot 2045 (scenario 1 of scenario MER) en de periode van 2013 tot 2045 (scenario 2). De verwachte totale hoekverdraaiing, op basis waarvan de risico's op schade aan de leiding door Deltares zijn ingeschat, is vervolgens bepaald voor de (opgetelde) periode van 1965 tot 2045. Conclusies zijn dus getrokken op basis van een hoekverdraaiing die in 2045 kan zijn opgetreden. De hoekverdraaiing die de komende periode van circa één jaar zal optreden, zal naar verwachting geringer zijn dan is berekend;
- De onttrekkingsputten zullen gefaseerd in gebruik worden genomen, dit is ook als vereiste opgenomen in voorschrift 2d. Per keer mogen slechts vier onttrekkingsputten, verspreid over de locatie, in gebruik worden genomen. Een volgende serie van maximaal vier onttrekkingsputten mag pas minimaal één maand na ingebruikname van een voorgaande serie onttrekkingsputten in gebruik worden genomen. Er zullen circa 15 onttrekkingsputten in gebruik worden genomen, wat betekent dat tussen de ingebruikname van de eerste onttrekkingsputten tot de ingebruikname van de laatste onttrekkingsputten een periode van minimaal drie maanden ligt. Aangezien niet mag worden verwacht dat steeds de planning van periodes van exact één maand wordt gehanteerd, zal deze periode vermoedelijk zelfs iets langer zijn. Dit betekent dat binnen de gewenste voorbereidingsperiode van Evides Waterbedrijf van één jaar de grondwateronttrekking voor slechts een gedeeltelijke periode op maximaal debiet zou kunnen zijn. Dit beperkt het berekende risico op het optreden van berekende hoekverdraaiingen gedurende de voorbereidingsperiode nog verder.

Conclusie

Gezien het vorenstaande komen wij tot de conclusie dat middels de ingediende zienswijze niet voldoende aannemelijk is gemaakt dat er een dusdanige zetting/hoekverdraaiing aan de leiding van Evides mag worden verwacht, dat er sprake is van een ontoelaatbaar risico voor genoemde leiding. De berekende maximale hoekverdraaiing ligt beneden de redelijk geachte grens (hoekverdraaiing 1,5 graden), er zijn geen aanwijsbare redenen om deze grens nog verder naar beneden bij te stellen en er zijn argumenten om te verwachten dat de daadwerkelijk optredende hoekverdraaiingen geringer zouden kunnen zijn dan nu berekend. Indien in ogenschouw wordt genomen dat de leiding binnen één jaar zal worden vervangen, worden de genoemde risico's naar verwachting nog geringer. Wij zien dan ook geen aanleiding ten opzichte van de ontwerpbesluitgeving aanvullende maatregelen op te leggen om risico's voor de leiding verder te beperken en/of de ingebruikname van de onttrekkingsputten op het perceel aan de Provincialeweg te verbieden of beperken tot het moment dat de leiding van Evides Waterbedrijf is vervangen.

Beperkte m.e.r.-procedure

De aangevraagde activiteit valt onder onderdeel D van de bijlage van het Besluit milieueffectrapportage. Dit betekent dat gelet op artikel 2, vijfde lid, aanhef en onder b, van het Besluit milieueffectrapportage wij als bevoegd gezag, op grond van de in bijlage III bij de EEG richtlijn 85/337/EEG (gewijzigd bij richtlijn 97/11/EG en richtlijn 2003/35/EG) genoemde criteria, toepassing moeten geven aan een m.e.r.-beoordeling als bedoeld in artikel 7.16 t/m 7.19 van de Wet milieubeheer (hierna Wm). Conform artikel 7.16, lid 3, Wm heeft de aanvrager aangegeven een beperkte MER procedure te willen doorlopen. Gezien de activiteit wordt mogelijk gemaakt middels een Waterwet vergunning ex artikel 6.4 Waterwet, geen passende beoordeling nodig is, valt boven de drempelwaarde van categorie D 15.2 en onder de drempelwaarde van categorie 15.1 van de C lijst van Besluit milieueffectrapportage, kan worden volstaan met een beperkte MER procedure ex artikel 7.24 Wm.

Op grond van artikel 7.25 Wm zijn adviseurs en bestuursorganen geraadpleegd. Geen bezwarende dan wel inhoudelijke reacties zijn ontvangen.

Alternatieven

Een tweetal alternatieven is beschreven in het MER. Geen van beide alternatieven leiden tot een gunstiger effect dan de referentie situatie.

Potentieel negatieve effecten

De activiteit kan mogelijk tot gevolg hebben dat er zettingsschade optreedt op een klein aantal gebouwen en leidingen nabij het projectgebied. Ter beperking van deze mogelijkheid worden gefaseerd de nieuwe grondwateronttrekkingsputten in bedrijf genomen. Dit biedt tevens de mogelijkheid om de mogelijke effecten te monitoren en zo nodig mitigerende maatregelen te treffen.

De activiteit kan mogelijk ook leiden tot grondwateroverlast in een aantal beperkte gebieden en instabiliteit van een aantal kades. Ook hier geldt dat de vorengenoemde fasering leidt tot een beperking van het risico tot schade. Mogelijke effecten worden gemonitord en indien nodig dienen mitigerende maatregelen te worden getroffen.

Voor nabij gelegen natuurlijke waarden, aanwezig overig groen, landbouwgronden en archeologische en aardkundige waarden wordt geen (significant) negatief effect verwacht. Middels een grondwatermodel zijn de verlagingen van de freatische grondwaterstand berekend, waarbij is uitgegaan van een worst-case

voorspellingsmodel. Middels het monitoren van het verloop van de grondwaterstand kan worden beschouwd of inderdaad geen nadelige gevolgen optreden. Waar nodig dienen mitigerende maatregelen te worden genomen.

Evaluatie

Middels een constante monitoring van de freatische grondwaterstand en de stijghoogte in het eerste watervoerende pakket, alsmede de uitvoering van een pompproef bij de plaatsing van nieuwe onttrekkingsputten, wordt inzicht verkregen in de effecten van de voorgenomen activiteit. In de watervergunning worden eisen opgenomen waar de monitoring aan moet voldoen.

Conclusie

Het MER biedt voldoende inzicht in de effecten op het milieu als gevolg van de voorgenomen activiteit. Geen significant negatieve effecten worden verwacht. Potentieel negatieve effecten worden gemonitord ten einde deze tijdig te kunnen ondervangen en indien nodig mitigerende maatregelen te nemen.

Motivering besluit

Wetgeving en beleid

Op grond van artikel 6.4 van de Waterwet zijn wij bevoegd gezag om op deze aanvraag te beslissen. Bij de besluitvorming naar aanleiding van vergunningaanvragen krachtens de Waterwet dient volgens artikel 6.21 Waterwet rekening te worden gehouden met de doelstelling zoals bedoeld in artikel 2.1 van de Waterwet. Provinciale Staten van Zuid-Holland hebben in november 2009 het Provinciaal Waterplan 2010-2015 (Waterplan) vastgesteld, dat tevens fungeert als provinciaal Waterbeheerplan en operationeel beleid. Het toetsingskader voor de afweging van de bij het grondwaterbeheer betrokken belangen in het kader van bedoelde vergunningverlening is opgenomen in Bijlage 7 van het Waterplan. Het Waterplan is per 22 december 2009 in werking getreden.

Om negatieve effecten van grondwateronttrekkingen en -retourneringen op het bodemsysteem, op grondgebruikfuncties of op andere onttrekkingen en ingrepen in de ondergrond te voorkomen, worden er voorwaarden gesteld aan grondwateronttrekkingen en -retourneringen die vergunningplichtig zijn in het kader van de Waterwet.

In ieder geval noemt het Waterplan in bijlage 7 voor een grondwateronttrekking en -retournering de volgende voorwaarden:

- De vergunningaanvrager moet inzicht verschaffen in de verwachte effecten (op strategisch zoet grondwatervoorraden, zoet/brak en brak/zout grensvlakken, maaiveld en maaiveldfuncties, andere systemen die gebruik maken van bodem grondwater en bodemverontreinigingen) van de grondwateronttrekking op het grondwatersysteem. Indien sprake is van negatieve effecten (ter beoordeling van de provincie) dient aangegeven te worden welke maatregelen getroffen zullen worden om de negatieve effecten te voorkomen of te compenseren;
- Bodemenergiesystemen in milieubeschermingsgebieden voor grondwater worden niet vergund.
- Monobronnen zijn niet toegestaan in het eerste watervoerende pakket in strategische zoet grondwatergebieden;
- Thermische energiesystemen moeten gesloten zijn, zodat er via het systeem geen verontreinigingen in de bodem kunnen komen;

- Om interactie met functies in het eerste watervoerende pakket te voorkomen, moeten open bodemenergiesystemen in stedelijk en glastuinbouwgebied in principe uitwijken naar een dieper gelegen watervoerend pakket;
- Negatieve interferentie, waardoor rendementsverliezen zullen optreden bij andere systemen, dient zoveel mogelijk voorkomen te worden.

Beschrijving te verwachten effecten

De aangevraagde wijziging van de bestaande vergunning in het kader van de Waterwet betreft hoofdzakelijk het verplaatsen van de onttrekkingsputten van de bestaande grondwateronttrekking. De vergunninghoudster heeft middels de aanvraag, inclusief bijlagen, voldoende inzicht verschaft in de verwachte effecten door toedoen van de wijzigingen. Uit de uitgevoerde (MER) effectenstudie blijkt dat ter plaatse van het huidige puttenveld op het DSM-terrein, waar de onttrekkingsputten dus op termijn zullen verdwijnen, de stijghoogte in het eerste watervoerende pakket maximaal 4,5 m zal stijgen. Op de oostelijke grens van de onttrekkingslocatie bedraagt de stijghoogtestijging in het eerste watervoerende pakket nog maximaal 3 m, op een afstand van 50 m nog 2,30 m, een afstand van 100 m nog 1,95 m en een afstand van 500 m nog 1,35 m. Ter plaatse van het nieuwe puttenveld langs de Provincialeweg, waar dus nieuw zal worden onttrokken, is een maximale stijghoogteverlaging in het eerste watervoerende pakket berekend van 9,5 m direct naast de onttrekkingsputten. Ter plaatse van de eerste bebouwing ten westen van de Provincialeweg bedraagt de berekende maximale verlaging van de stijghoogte nog circa 7,0 m, op een afstand van 50 m van de putten nog 7,0 m, een afstand van 100 m nog 6,5 m en een afstand van 500 m nog 3,2 m.

Door de stijging en verlaging van de stijghoogte in het eerste watervoerende pakket zal naar verwachting ook de freatische grondwaterstand stijgen en verlaagd worden, al zal dit door de waterremmende werking van de deklaag aanzienlijk beperkter van omvang zijn. Uit de uitgevoerde modelberekeningen blijkt dat op twee locaties een significante ($> 0,05$ m) verhoging van de freatische grondwaterstand is berekend: rondom het DSM-terrein bedraagt de stijging maximaal 0,2 m ter plaatse van het huidige puttenveld en daarbuiten nog maximaal 0,1 m, rond de Brasserskade (ten oosten van de Schie) bedraagt de stijging maximaal 0,1 m. Deze laatste locatie heeft een straal van circa 200 m. Uit de berekeningen blijkt ook dat op drie locaties een significante ($> 0,05$ m) verlaging van de freatische grondwaterstand is berekend: ter plaatse van de Harnaschpolder Zuid (circa 1,5 km ten zuidwesten van de onttrekkingslocatie) en Harnaschpolder Noord (circa 1,5 km ten westen van de onttrekkingslocatie) en direct ten westen van het puttenveld langs de Provincialeweg. De berekende verlaging bedraagt op deze locaties tussen de 0,05 m en 0,07 m. Op alle niet-genoemde locaties bedraagt de berekende maximale stijging of verlaging van de freatische grondwaterstand minder dan 0,05 m.

Naar aanleiding van vorengenoemde (model)berekeningsresultaten is beschouwd in hoeverre omgevingsbelangen negatief kunnen worden beïnvloed door toedoen van de beoogde verplaatsing van de onttrekkingsputten. Hieruit volgt (samengevat) het volgende:

- Oppervlaktewaterkwantiteit: ten opzichte van de huidige onttrekkingssituatie zal er evenveel grondwater blijven worden onttrokken. Netto zal daardoor geen significante verandering in toestroom naar de watergangen optreden. Alleen op locaties waar wegzijging omslaat in kwel of waar meer kwel is berekend, kan een extra toestroom naar het oppervlaktewater optreden. Uit berekeningen blijkt echter dat dit een beperkt areaal betreft, waardoor er geen significante effecten op de belasting van de gemalen worden verwacht;
- Oppervlaktewaterkwaliteit: in het verleden zijn berekeningen uitgevoerd voor de mogelijke hydrologische gevolgen bij het geheel stopzetten van de grondwateronttrekking. Hieruit is gebleken dat zelfs in een worst-case situatie de effecten op de chlorideconcentratie in het oppervlaktewater gering zullen zijn, vanwege het feit dat er maar weinig locaties zijn waar infiltratie omslaat in kwel. Uit de huidige

berekeningen blijkt dat het areaal waarbij vanwege de verplaatsing van de winputten infiltratie omslaat in kwel nog geringer is. Hieruit kan worden geconcludeerd dat de verplaatsing van de winputten naar verwachting niet zal leiden tot een (significante) verzilting van het oppervlaktewater;

- Upconing zout grondwater: omdat het invloedsgebied van de grondwaterwinning enigszins zal verschuiven, kan worden verwacht dat het brak/zout grensvlak binnen een nieuw gebied wordt beïnvloed. Er zal sprake zijn van toename van upconing bij de nieuwe winlocatie en een afname van de upconing bij de te amoveren onttrekkingsputten. Per saldo worden er geen negatieve effecten verwacht op het brak/zout grensvlak. Het zoet/brak grensvlak is gelegen in de deklaag en zal naar verwachting niet (significant) worden verplaatst. Verzilting van het freatische grondwater is naar verwachting ook niet aan de orde;
- Bodemverontreinigingen: uit een inventarisatie van bodemverontreinigingen in de omgeving volgt dat er geen verontreinigingen bekend zijn in gebieden waarin sprake is van een grote verandering (> 15 graden) van de stromingsrichting en een significante verandering van de stroomsnelheid. Een verplaatsing van bodemverontreinigingen door toedoen van de beoogde wijziging van de bronlocaties wordt dan ook niet verwacht;
- Overige grondwateronttrekkingen: gezien de geringe invloed op de stijghoogte in het tweede watervoerende pakket en de freatische grondwaterstand zullen eventueel in deze bodemlagen aanwezige grondwateronttrekkingen en -retourneringen naar verwachting niet negatief worden beïnvloed. In het eerste watervoerende pakket zijn geen open bodemenergiesystemen bekend in gebieden waarin sprake is van een grote verandering (> 15 graden) van de stromingsrichting en een significante verandering van de stroomsnelheid. Een negatieve beïnvloeding van open bodemenergiesystemen door toedoen van de beoogde wijziging van de bronlocaties wordt dan ook niet verwacht. Binnen het gebied waarin de stijghoogte in het eerste watervoerende pakket met meer dan 1 m stijgt of daalt, zijn geen overige grondwateronttrekkingen bekend. Hieruit kan worden geconcludeerd dat ook overige onttrekkingen in het eerste watervoerende pakket geen onevenredig nadeel zullen ondervinden van de gewijzigde onttrekking;
- Maaiveldrijzing: aangezien er geen debietreductie plaatsvindt, maar slechts het verplaatsen van de onttrekkingsputten, wordt geen dusdanige maaiveldrijzing verwacht, dat er sprake zal zijn van het opbarsten van de deklaag. Dit kan worden geconcludeerd omdat uit eerdere berekeningen is gebleken dat zelfs bij een gehele stopzetting van de grondwateronttrekking buiten de onttrekkingslocatie sprake zal zijn van een maaiveldrijzing van slechts enkele centimeters;
- Maaiveldzetting en gevolgen bebouwing en infrastructuur: omdat in het verleden gedurende een langere periode al met een hoger debiet grondwater is onttrokken (13,5 miljoen m³ per jaar), en er destijds al de nodige zettingen zullen zijn opgetreden, wordt deze situatie als referentiesituatie beschouwd. Na uitvoering van zettingsberekeningen heeft de inventarisatie van zettingsgevoelige bebouwing en infrastructuur zich gericht op die gebieden waar (in een worst-case situatie) een totaalzetting van minimaal 100 mm wordt verwacht. Bij minder zetting wordt schade aan bebouwing en/of infrastructuur in ieder geval niet verwacht. Binnen het gebied met een berekende minimale totaalzetting van 100 mm zijn 11 naoorlogse woonblokken en 1 naoorlogse flat aan de Meermanstraat, alsmede 7 naoorlogse woonblokken en 1 naoorlogse flat aan de westkant van de Provincialeweg op staal gefundeerd, of mogelijk op staal gefundeerd. Deze bebouwing wordt derhalve als zettingsgevoelig beschouwd. Verder liggen er in dit gebied een (asbestcement)watertransportleiding, een hogedruk gasleiding, een buisleiding met gevaarlijke inhoud en een vrijval-riool. Ook dergelijke leidingen worden als zettingsgevoelig beschouwd. Als laatste dient ook rekening te worden gehouden met het naastgelegen tankstation. Zettingen kunnen hier leiden tot het verzakken van ondergrondse tanks en het scheuren van de vloestofdichte vloer.

De berekende zetting betreft vooral een zetting in de diepere grondlagen (bovenkant eerste scheidende laag en onderkant deklaag), waarbij het moeilijk te voorspellen is in hoeverre deze zettingen zullen

doorwerken tot aan het maaiveld. Het is dus moeilijk te voorspellen in hoeverre ondiepe (maaiveld)zettingen zullen optreden. Hierbij is echter de periode waarover de zetting optreedt, alsmede het zettingsverhang, ook medebepalend voor de (mogelijke) gevolgen voor bebouwing en infrastructuur: bij een gelijkmatige zetting over een lange periode zijn de gevolgen vaak beperkt en kunnen eventuele zakkingen middels regulier onderhoud worden ondervangen. Gezien het vorenstaande kan niet worden uitgesloten dat er dusdanige zettingen optreden, dat esthetische of constructieve schade zou kunnen optreden, maar het is ook zeker mogelijk dat de zettingen beperkt blijven. Omdat een gefaseerde ingebruikname van de nieuwe onttrekkingsputten de kans op schade beperkt, is een voorwaarde voor de (gedeeltelijke) verplaatsing van de grondwateronttrekking naar het perceel langs de Provincialeweg dan ook dat deze onttrekking inderdaad gefaseerd wordt gestart en dat de genoemde zettingsgevoelige bebouwing wordt gemonitord. Voor wat betreft de aanwezige leidingen is het voor vergunninghoudster niet mogelijk om zelf zakkingen te monitoren of de staat hiervan in de gaten te houden. Gezien de gefaseerde ingebruikname van de onttrekkingsputten zal er echter niet alleen sprake zijn van een zeer geleidelijk optredende zetting, maar ook van een goede mogelijkheid voor de eigenaren van de kabels en leidingen om de gevolgen te kunnen monitoren. Indien nodig dienen tijdig mitigerende maatregelen worden genomen. Nadere bepalingen hieromtrent zijn opgenomen in voorschrift 8;

- Kadestabiliteit: Uit door het hoogheemraadschap van Delfland uitgevoerd onderzoek naar kadestabiliteit blijkt dat wordt geredeneerd dat bij een reductie van de onttrekking het effect op regionale keringen vermoedelijk marginaal zal zijn. De verwachting is dat gezien de afstand tot de regionale keringen dezelfde conclusie ook geldt voor de effecten van de verplaatsing van de grondwateronttrekking op deze keringen. Voor wat betreft de effecten op de polderkeringen bij een reductie wordt in het uitgevoerde onderzoek gericht grondonderzoek voorgesteld. Op dit moment wordt door het hoogheemraadschap van Delfland al aanvullend onderzoek uitgevoerd naar de stabiliteit van de keringen binnen de invloedssfeer van de grondwateronttrekking. Op basis van dit onderzoek worden de precieze effecten op de stabiliteit van de keringen als gevolg van de verplaatsing van de winning duidelijk. Op basis van dit onderzoek kan vervolgens ook worden vastgesteld wat de gevolgen, dan wel de te treffen maatregelen, zijn als het gaat om de stabiliteit van de keringen. Op dit moment kan dus nog niet worden vastgesteld wat de (mogelijke) gevolgen van de (gedeeltelijke) verplaatsing van de grondwateronttrekking zijn, al zullen deze naar verwachting veel beperkter zijn dan bij een stopzetting van de onttrekking. Het is dus ook voor de kadestabiliteit van belang om, in ieder geval tot het moment dat het bedoelde onderzoek door het hoogheemraadschap is afgerond, de grondwateronttrekking gefaseerd te verplaatsen. Verder zal door het hoogheemraadschap de freatische grondwaterstand nabij de keringen worden gemonitord. Op het moment dat uit de monitoringsresultaten blijkt dat voor (een deel van) de waterkeringen niet meer wordt voldaan aan de richtwaarden voor stabiliteit, of deze situatie dreigt op te treden, dienen tijdig mitigerende maatregelen te worden genomen. Hierover zijn aanvullende voorwaarden in deze beschikking opgenomen;
- Wateroverlast en -onderlast: in een eerder uitgevoerde studie is vast komen te staan dat wateroverlast zou kunnen ontstaan in gebieden waar de freatische grondwaterstand met meer dan 5 cm stijgt en waar nog geen drainage aanwezig is. Er zijn twee gebieden waarvoor dit geldt: rondom het DSM-terrein (circa 16 ha) en ten noordwesten van het DSM-terrein rondom de Brasserkade (circa 10 ha). De maximale stijging van de freatische grondwaterstand is hier echter nog zo beperkt (maximaal circa 0,1 m buiten het puttenveld), dat de kans op grote wateroverlast niet groot wordt geacht. Het op dit moment al nemen van mitigerende maatregelen lijkt een voorbarige actie. Er zijn echter wel voorwaarden in deze beschikking opgenomen om indien nodig alsnog mitigerende maatregelen te treffen. Binnen het gebied waarin een significante ($> 0,05$ m) daling van de freatische grondwaterstand wordt verwacht, is geen bebouwing op houten palen (zonder betonnen kop) aanwezig. Het optreden van paalrot wordt derhalve niet verwacht;
- Archeologie en aardkundige waarden: er zijn geen beschermde archeologische en aardkundige waarden bekend binnen het gebied waarin de freatische grondwaterstand meer dan 5 cm kan veranderen.

Schade wordt hier dan ook niet verwacht. Wel is sprake van een hoge tot zeer hoge verwachtingswaarde. De kans dat er schade optreedt aan eventueel toch aanwezige archeologische of aardkundige waarden is echter minimaal, gezien de geringe maximale verlaging ($< 0,07$ m) van de freatische grondwaterstand ten opzichte van de natuurlijke fluctuaties hiervan (circa $0,75$ m), alsmede het feit dat slechts organische waarden hinder kunnen ondervinden van deze verlaging van maximaal $0,07$ m. Zettingsschade aan archeologische en aardkundige waarden wordt niet verwacht;

- Natuur en groen: een significante invloed op gebieden binnen de Ecologische Hoofdstructuur en Natura2000 gebieden wordt niet verwacht. Monumentale bomen zijn niet bekend binnen het gebied waar een significante ($> 0,05$ m) verandering van de freatische grondwaterstand wordt verwacht. Direct ten noorden van het plangebied ligt de Kastanjewetering. Deze wetering kent als lijnelement een historisch geografische waarde en wordt gemarkeerd door een groenstructuur bestaande uit dicht op elkaar staande populieren. Van populieren is echter bekend dat ze goed bestand zijn tegen grondwaterschommelingen, de berekende maximale grondwaterstandsverandering ($< 0,07$ m) zal dan ook naar verwachting niet leiden tot problemen. Deze verandering van de freatische grondwaterstand zal naar verwachting ook niet leiden tot problemen voor aanwezig openbaar groen;
- Landbouw: agrarische percelen zijn niet bekend binnen het gebied waar een significante ($> 0,05$ m) verandering van de freatische grondwaterstand wordt verwacht. Nadelige gevolgen kunnen dus worden uitgesloten.

Conclusies

Op grond van de aanvraag, inclusief bijlagen, komen wij tot de conclusie dat de beoogde wijziging van de grondwateronttrekking niet in strijd is met het provinciaal beleid, alsmede de doelstelling zoals bedoeld in artikel 2.1 van de Waterwet. Voorwaarde hierbij is wel dat mogelijke gevolgen worden gemonitord en dat indien nodig tijdig mitigerende maatregelen worden getroffen. Wij zien dan onder vorengenoemde voorwaarden ook geen bezwaren tegen het verlenen van de aangevraagde wijziging van de vergunning.

Ondertekening en verzending

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
voor dezen,

ing. L. Hopman
Hoofd Toetsing & Vergunningverlening Milieu
van de Omgevingsdienst Haaglanden

Beroep

Tegen dit besluit kunnen belanghebbenden op grond van artikel 8:1 van de Algemene wet bestuursrecht juncto Afdeling 6.2 van de Algemene wet bestuursrecht gedurende zes weken met ingang van de dag waarop een exemplaar van de beschikking ter inzage is gelegd, beroep instellen bij de Rechtbank Den Haag, sector Bestuursrecht, Postbus 20302, 2500 EH Den Haag (bezoekadres Prins Clauslaan 60 te Den Haag). Géén beroep kan worden ingesteld door een belanghebbende aan wie redelijkerwijs kan worden verweten dat hij geen zienswijze naar voren heeft gebracht tegen de ontwerpbeschikking.

Krachtens artikel 6:16 van de Algemene wet bestuursrecht schorst het beroep de werking van dit besluit niet. Gelet hierop kan - als tegen dit besluit beroep wordt aangetekend - ingevolge artikel 8:81 van de Algemene wet bestuursrecht bij de Voorzieningenrechter van de Rechtbank Den Haag, sector Bestuursrecht, Postbus 20302, 2500 EH Den Haag, een verzoek tot het treffen van een voorlopige voorziening worden ingediend. Wij verzoeken u een kopie van het verzoek om een voorlopige voorziening te zenden aan de Omgevingsdienst Haaglanden, Afdeling Toetsing & Vergunningverlening Milieu, Postbus 14060, 2501 GB Den Haag.

In werking treden besluit

Dit besluit treedt in werking nadat het aan de aanvrager is verzonden.

Aandachtspunten

Wij zijn bevoegd de wijzigingsvergunning in te trekken indien:

- de verstrekte gegevens zodanig onjuist of onvolledig blijken, dat op de aanvraag tot wijziging van de vergunning een andere beslissing zou zijn genomen indien bij de beoordeling daarvan de juiste gegevens bekend waren geweest;
- daarvan gedurende drie achtereenvolgende jaren geen gebruik is gemaakt;
- aan het onttrokken en geretourneerde water een andere bestemming wordt gegeven dan in de wijzigingsvergunning staat vermeld;
- de aan de wijzigingsvergunning verbonden voorschriften niet in acht worden genomen;
- blijkt uit omstandigheden of feiten, dat in verband met de bij het grondwaterbeheer betrokken belangen de grondwateronttrekking en -retournering in haar geheel dan wel gedeeltelijk niet langer toelaatbaar wordt geacht.

Door het verlenen van de wijzigingsvergunning wordt niet vooruitgelopen op enig andere, door het provinciaal bestuur krachtens de wet of een provinciale verordening dan wel krachtens eigendomsrecht van de provincie over deze aangelegenheid eventueel te nemen beslissing.

Een afschrift van dit besluit is gezonden aan:

- DSM Anti-Infectives BV, t.a.v. Th. van Eijck, Alexander Fleminglaan 1, 2613 AX Delft
- Burgemeester en wethouders van Delft, Postbus 78, 2600 ME Delft
- Burgemeester en wethouders van Delft, t.a.v. de heer J. van Reenen, Postbus 78, 2600 ME Delft
- Burgemeester en wethouders van Rijswijk, Postbus 5305, 2280 HH Rijswijk
- Burgemeester en wethouders van Rijswijk, t.a.v. S. Vermeer, Postbus 5305, 2280 HH Rijswijk
- Burgemeester en wethouders van Den Haag, t.a.v. K. Hufen, Postbus 12600, 2500 DJ Den Haag
- Dijkgraaf en hoogheemraden van het hoogheemraadschap van Delfland, t.a.v. de heer R. van der Werf, Postbus 3061, 2601 DB Delft
- Rijkswaterstaat West-Nederland Zuid, Postbus 556, 3000 AN Rotterdam
- Inspectie Leefomgeving en Transport, Postbus 16191, 2500 BD Den Haag
- Provinciale Adviescommissie Leefomgevingskwaliteit Zuid-Holland, t.a.v. de heer J. Brouwer
- Evides Waterbedrijf, Asset Management Infra, Gebiedsbeheer, t.a.v. L.A. van der Linden, Postbus 4472, 3006 AL Rotterdam
- Kuwait Petroleum (Nederland) B.V., Schenkkade 50, 2595 AR Den Haag

Bijlage 1: onttrekkingslocatie onttrekking Delft Noord

